

VLK V ROKU 2010

Súkromná prírodná rezervácia Vlčia – Kúp si svoj strom (Čergov)

- v roku 2010 sme symbolicky predali 407 stromov a na rozšírenie rezervácie Vlčia sme získali 18 523,58 Eur a 46 343,25 Kč, prispievatelia boli z 13-tich krajín sveta: zo SR, ČR, Poľska, Holandska, Fínska, Rakúska, Nemecka, Veľkej Británie, Francúzska, Maďarska, Švajčiarska, Belgicka a Kanady. V prípade darov to boli najčastejšie dary k výročiam, sobášom a narodeniu detí
- vydali sme nové letáky Kúp si svoj strom, náklad 10 000 ks
- zorganizovali sme informačný stánok Kúp si svoj strom v Národnej rade SR (14. 12. 2010)
- vymenili sme obvodové značenie SPR Vlčia a výmenu jedného stĺpa s tabuľou za nový
- z vyzbieraných peňazí sme v roku 2010 skúpili od piatich spoluvlastníkov v doline Jarabinčik 3,82 ha lesa za sumu 11 385 EUR. V susedstve Súkromnej prírodnej rezervácie Vlčia (21,24 ha) sme tak doteraz celkovo vykúpili ďalších 19 ha lesných pozemkov, ktoré budú priradené k SPR Vlčia
- dali sme urobiť geometrický plán novokúpených lesov pri SPR Vlčia za účelom rozšírenia SPR

Súkromná prírodná rezervácia Rysia (Strážovské vrchy)

- obnovili sme značenie (stĺp) a jednu barikádu na ceste v SPR Rysia

Národná prírodná rezervácia Suchá dolina (Tanap)

- obnovili a spresnili sme značenie lesov, ktoré sme v roku 2002 prenajali na 40 rokov. Vďaka prenájmu neboli lesy NPR vyťažené
- čiastočne sme obnovili pruhové značenie hraníc NPR

Navrhaná prírodná rezervácia Smrekovica (NP Veľká Fatra)

- zastavili sme ťažbu stromov (povolenej lesným úradom) v navrhovanej rezervácii Smrekovica a podali sme trestné oznámenie na neznámeho páchatela a podnet na prokuratúru a SIŽP Žilina
- polícia začala trestné stíhanie voči zodpovedným osobám za ťažbu v predmetnom území

Prírodná rezervácia Beskyd (CHKO Východné Karpaty)

- skontrolovali sme značenie hraníc PR a čiastočne obnovili značenie. Celkové značenie následne vykonali zamestnanci štátnej ochrany prírody.

Národná prírodná rezervácia Tichá a Kôprová dolina (Tanap)

- v oboch dolinách sa v spornom území ani v roku 2010 vďaka nám neťažilo
- od apríla a hlavne počas zimy 2010 – propagácia filmu Strážca divočiny – boli zorganizované prednášky, diskusie, premietania pre verejnosť
- od septembra 2009 a počas celého roka 2010 – sme boli účastníkom v správnom konaní k žiadosti ŠL TANAP na ťažbu v NPR Tichá a Kôprová dolina. Dosiahli sme zaangažovanie desiatich mimovládnych organizácií do prebiehajúceho správneho konania na udelenie výnimky na ťažbu v NPR Tichá a Kôprová dolina. Rozhodnutie na povolenie výnimky uznané ako neprávoplatné a rozkladové konanie nebolo v roku 2010 ukončené.

Zonácia TANAPu vedená Krajskými úradmi životného prostredia v Prešove a v Žiline a Ministerstvom životného prostredia SR.

- 31. 3. 2010 – sme odovzdali hromadnú pripomienku k zonácii TANAPu. Podpísalo ju 11 500 občanov, viac ako 800 listov s osobnými pripomienkami odoslali občania Slovenska na Krajské úrady ŽP
- Krajský súd v Žiline uznal námiety jednotlivcov voči nečinnosti KÚŽP Žilina vo veci pripomienok jednotlivcov k zonácii. Zamietnutie účasti v týchto konaniach bolo v roku 2010 podané na preskúmanie súdom.
- návrh zonácie v podobe ako bol podaný na schválenie v marci nebol prijatý a zachránili sme tak cca 8800 ha lesa pred ťažbou, poľovníkmi a developermi.

Nové rezervácie:

- PR Dolina Zbojského potoka. V roku 2010 sme dokončili návrh na vyhlásenie PR Dolina Zbojského potoka (NP Poloniny). Návrh bol následne predstavený dotknutým obciam, štátnym lesníkom (LPM Ulič) a v novembri bol podaný podnet na jej vyhlásenie na Krajský úrad životného prostredia v Prešove. Návrh písomne podporila aj štátna ochrana prírody. Navrhnutá rezervácia má mať rozlohu 1833 ha.
- PR Pri Bútlavke. V roku 2009 sme podali návrh na rozšírenie rezervácie o viac ako 360 hektárov, v súčasnosti čakáme na vyjadrenie štátnej ochrany prírody.
- PR Čergov. Návrh na vyhlásenie PR Čergov o rozlohe 2123 hektárov, ktorý sme podali v roku 2009 je v súčasnosti na KÚŽP, ktorý sa k danej veci zatiaľ nevyjadril.
- PR Vydrica. Stretli sme sa niekoľkokrát s novým primátorom Bratislavy Ftáčnikom a starostom Rače (Vydrica leží z veľkej časti na ich území) a dohodli sme ďalší postup v roku 2011
- PR Medvedzia. Počas roka sme monitorovali predmetné územie a spracovávali údaje potrebné na vypracovanie návrhu na vyhlásenie rezervácie

Protichemické aktivity

- účasť v správnom konaní týkajúcom sa požiadavky Lesov SR, š.p. na chemické postreky chránených území (NP Nízke Tatry, NP Slovenský raj, NP Muránska Planina). Plánované postreky sa neuskutočnili, konanie bolo riešené i prostredníctvom právnej zástupkyne LZ VLK.
- uzavreli sme verejnú protichemickú výzvu – Zastavme postreky národných parkov - na zastavenie postrekov lesov v chránených územiach – sme vyzbierali 19 905 podpisov a 81 listov jednotlivcov adresovaných ministromi pôdohospodárstva – odozvané budú v roku 2011 NR SR a vláde.
- v roku 2010 najvyšší súd SR potvrdil rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave vo veci striekania pesticídov v národnom parku NAPANT v roku 2009. Aplikácia chemických látok bola v tom čase nezákonná.
- **zastavenie konania týkajúceho sa aplikácie chemických látok** v NP Nízke Tatry, Slovenský raj, Muránska planina
- 10. 6. 2010 Najvyšší súd zrušil rozhodnutie Ministerstva zdravotníctva SR a „utajované“ toxikologické štúdie o prípravkoch FURY 10 EW, Karate ZEON 5 SC a Váztak 10 EC (používané v Slovenských lesoch) musia byť doručené VLK. Na základe toho sme podali dve trestné oznámenia pre utajovanie vlastníka štúdií a pre vydanie rozhodnutí na používanie pesticídov bez toxikologických štúdií. Súčasne sme podali podnet na Generálnu prokuratúru na prešetrenie predlžovania platnosti rozhodnutí v pesticídov, pre ktoré neexistujú toxikologické štúdie.

Správne konania

- (celoročne - účasť v konaniach na udeľovanie výnimiek a súhlasov z územnej ochrany národných parkov, rezervácií a druhovej ochrany vedených na Krajských úradoch životného prostredia Prešov, Košice, Žilina, Banská Bystrica, Trenčín, Nitra, Bratislava, MŽP a vybraných obvodných úradoch ŽP)

- účasť v konaniach týkajúcich sa ťažieb stromov v **36 rezerváciách** na Slovensku.
- účasť v konaniach na používanie chemických látok v **chránených územiach** - NP Veľká Fatra, NP Nízke Tatry, NP Muránska planina, NP Slovenský Raj, CHA Dropie, CHVÚ Ostrovné lúky, CHVÚ Dolné Považie, CHA Topoľčiansky park
- účasť v konaniach týkajúcich sa **výskumov v rezerváciách**: v geomorfologických celkoch Revúcka vrchovina, Ostrôžky, Juhoslovenská kotlina, Cerová vrchovina, Krupinská planina, Poľana, NP Nízke Tatry, TANAP, celé územie Slovenska
- účasť v konaniach týkajúcich sa **realizácie stavieb - výstavba zväznic** - PR Pálenica, NPR Belianske Tatry, OP NPR Dobrošský prales, oprava lesnej cesty - NPR Zádielska tiesňava, dostavba lyžiarskeho areálu - NPR Belianske Tatry
- **účasť v konaniach na zabíjanie zveri** - lov kamzíkov v NPR Kysel, NPR Suchá Belá a NPR Piecky, lov jeleňov v 5. stupni ochrany prírody v TANAPe
- účasť v konaniach - **vjazd autami do NPR a PR** v TANAPe, Prešovskom kraji a v geomorfologických celkoch Revúcka vrchovina, Ostrôžky, Juhoslovenská kotlina, Cerová vrchovina, Krupinská planina, Poľana

Dôsledkom účasti je zvyšovanie odbornej zdatnosti štátnych úradníkov prostredníctvom stanovísk a ovplyvňovanie ich rozhodnutí týkajúcich sa zásahov v chránených územiach a presadzovanie zmien v prístupe štátnych úradov k zaužívanému spôsobu vydávania výnimiek z platnej legislatívy.

Výsledok:

- **nepovolená ťažba v plnom rozsahu** v NPR Zadná Poľana, NPR Ďumbier, NPR Svrčinník, NPR Demänovská dolina, NPR Choč, NPR Suchý vrch, PR Štrosy, NPR Javorová dolina, PR Pálenica, NPR Tichá dolina, NPR Suchá dolina, NPR Bokšov, NPR Sivec, NPR Vozárska, PR Muráň, NPR Turková, NPR Zádielska tiesňava, NPR Havrania skala, NPR Jánošíkova kolkáreň, NPR Skalná Alpa, NPR Čierny kameň, NPR Kundračka, NPR Rumbáre;
- **nepovolená výnimka na vjazd autom** v 5. stupni ochrany v geomorfologických celkoch Revúcka vrchovina, Ostrôžky, Juhoslovenská kotlina, Cerová vrchovina, Krupinská planina, Poľana – zohľadnená pripomienka LZ VLK na zákaz vjazdu do 5. SOP
- výnimka na **výstavbu zväznic v NPR Belianske Tatry** bola povolená len na dvoch úsekoch z ôsmich, na ostatné bol podaný podnet kvôli nelegálnej výstavbe na základe informácií, ktoré úradu dal VLK

Správne konania na lesných úradoch

- vstúpili sme do konania tvorby LHP v LHC Snina
- monitorovali sme konania týkajúce sa vydávania povolení na vstup motorovými vozidlami do lesov vo vybraných Obvodných lesných úradoch na Slovensku (9 miest)

Legislatíva

- odovzdali sme 8858 podpisov pod petíciu **Stromový zákon**, ktorá mala rovnaké požiadavky ako petícia Stromy o ktoré sa nemusíme báť, ktorú NR SR v roku 2009 a 2010 nevybavila v súlade so zákonom a začali sa ňou zaoberať až na základe urgencie LZ VLK
- **22. 12. 2010** Ústavný súd SR rozhodol o sťažnosti Ing. Juraja Lukáča ako zástupcu verejnosti v petícii „Stromy o ktoré sa nemusíme báť“, kvôli

- porušeniu občianskych práv. Základné právo zástupcu verejnosti pri podaní petície bolo porušené podľa čl. 27 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Národnej rady Slovenskej republiky pri vybavovaní petície. (v roku 2009 sme odovzdali 49 696 podpisov, uznaných bolo 40 508)
- aktívna spoluúčasť v legislatívnom procese na návrhu nariadenia vlády o **výške odvodu za odňatie poľnohospodárskej pôdy** v auguste
- získanie cca 800 podpisov, návrh neprešiel
- zabezpečili sme petíciu **Príroda pre ľudí**, ktorá požaduje voľný pohyb peších osôb v národných parkoch na Slovensku. Petícia má zatiaľ lokálny charakter a týka sa NP Poloniny.

Lesy a povodie

- výhra LZ VLK na Krajskom súde v Prešove proti 13 organizáciám (povodie Bodrogu a Hornádu, Ministerstvo životného prostredia, Ministerstvo pôdohospodárstva, Krajský lesný úrad, Ministerstvo obrany i Obvodný lesný úrad atď...), ktoré chceli riešiť protipovodňovú ochranu podhorských obcí pod pohorím Čergov nádržami a poldrami za 10 miliónov €. Súd rozhodol, že pri návrhu riešenia sa navrhovatelia musia zaoberať našimi dátami a riadne a odborne ich zhodnotiť a vrátil celý protipovodňový proces na začiatok. Naše za vyše 25 rokov zozbierané údaje hovoria o tom, že vodozádržná schopnosť dotknutej krajiny sa radikálne zmenšila vďaka lesnému hospodárstvu a výstavbe lesných ciest a zväznic. Navrhujeme protipovodňovú ochranu založenú na bezzásahovom režime v časti lesov na Čergove a v ostatných lesoch aplikovať jemnejšie spôsoby hospodárenia

Ochrana dravcov

- získali sme podklady pre vyhodnotenie regulačného lovu medvedov v roku 2009 (rozhodnutia vydané v správnych konaniach, ktorých sme boli účastníkmi, ale ktoré nám pre legislatívne zmeny neboli zaslané)
- účasť v desiatkach konaní vedených MŽP SR na základe žiadostí poľovníckych združení na odstrel 116 medvedov v rámci regulačného lovu
- účasť v konaniach vedených MŽP SR na základe žiadostí poľovníckych združení na odstrel 46 medvedov v rámci ochranného lovu
- účasť v konaniach smeruje k presadzovaniu zmien v prístupe štátnych úradov k zaužívanému spôsobu vydávania výnimiek z platnej legislatívy na usmrovanie medvedov

Riešenie zistených nelegálnych aktivít:

- počas uplynulého roka sme riešili spriechodnenie prerušenej cesty cez **PR Bisce** – opätovne sme dali prekopať jamu, ktorú zakopali Lesy SR na základe povolenia KÚŽP Košice, ktoré však nebolo právoplatné. Podali sme žalobu na Lesy SR ohľadom nelegálne postavené cesty v PR Bisce
- polícia a štátna ochrana prírody rieši náš podnet na nelegálne orezanie koruny spadnutého stromu a jej odvezenie spolu s dvoma ďalšími stromami v **PR Bisce** – k uvedenej činnosti došlo po sprejznení cesty Lesmi SR
- odhalili sme nelegálnu ťažbu v **PR Beskyd** (CHKO Východné Karpaty), ktorá bola vykonaná š.p. LESY SR voči ktorému začalo konanie zo strany SIŽP Košice. Pri tejto rezervácii sme tiež zadržali a nafotili poľských motorkárov. Prípacom sa zaoberala slovenská i poľská polícia a upozornili sme na tento problém aj veľvyslanectvám Slovenska v Poľsku a Poľska na Slovensku.
- dokázali sme vinu za nelegálne testovanie **Land roveru v Unesco lesoch vo Vihorlato** predsedom Slovenského poľovníckeho zväzu (začalo voči nemu priestupkové konanie).
- podali sme podnet na políciu týkajúci sa nelegál-

neho vjazdu talianskych jazdcov na štvorkolkách v Strážovských vrchoch, aj v blízkosti **SPR Rysia**. Bola preukázaná aj totožnosť uvedených osôb, v súčasnosti je v danej veci podanie na prokuratúre.

- naši členovia chytili a nafilmovali jazdcov na špeciálnych terénnych autách na hornej Nitre (**ochranné pásmo NPR Vyšehrad**). Vec je v štádiu vyšetrovania políciou.
- riešili sme podozrivú ťažbu vo **Vyšnom Hrušove** a podali podnet. Šetrenie prípadu dokázalo porušenie zákona a začalo konanie voči konkrétnej zodpovednej firme.
- podali sme podnet na **nelegálny odstrel 9 vlkov** - prípady sa úrady snažia bagatelizovať a vec sa ťahá vyššie, SIŽP potvrdilo ich oprávnenosť a navrhlo MŽP SR a MP SR riešenie legislatívneho chaosu. V tejto veci pripravujeme sťažnosť voči Slovensku na Európsku komisiu.
- podali sme podnet na stavbu v **NP Malá Fatra**, kde boli zistené rozporuplné postupy v procese posudzovania oprávnenosti stavby a SIŽP postúpila časť veci na MŽP
- podanie podnetu na výrub v **NPR Hranovnicka dubina** – výrub bol legálny, SIŽP zistila, že výstavbu novej cesty uskutočnili bez vydania súhlasu orgánu ochrany prírody,
- podanie podnetu na výrub v **PR Fintické svahy** – SIŽP zistila, že v rámci výrubu bol spáchaný trestný čin porušovania ochrany rastlín a živočíchov neznámou osobou a podal oznámenie na príslušný policajný zbor. Výrub sa uskutočnil v OP PR Fintické svahy.
- podanie podnetu na výrub drevín v KP Kaštieľ s areálom **Hájna Nová Ves** – riešením bolo zistené, že jeden strom bol vyrúbaný nelegálne a obci bola uložená pokuta

Celoročné terénne monitoriny pohorí:

- Čergov, Busov, Východné Karpaty, Bukovské vrchy, Slanské vrchy, Poľana, Vysoké Tatry, Veľká Fatra, Vihorlat, Strážovské vrchy, Malé Karpaty, Nízke Tatry
- príprava a vykonanie taxácie v SPR Vlčia – 6 študentov z Mendelovej univerzity (7 dní), Brno, ktorých viedol Ing. Zdeněk Hrubý, Ph.D. z Ústavu lesníckej botaniky, dendrológie, geobiocenológie, na Lesníckej fakulte Mendelovej univerzity v Brne (6 dní v teréne)
- ušítie indiánskeho stanu – típi - na vlčie zimné terénne akcie na Čergove.
- nasadili sme fotopasce v pohorí Čergov a Bukovské vrchy, monitorujúce zver, pytlíakov a zlodejov dreva

Osveta

- vydali sme tieto letáky: Lesoochranárska škola v náklade 1 000 ks, Tatranský les v náklade 5 000 ks, Máme radi medvede v náklade 5 000 ks, Podte s nami do lesa v náklade 5 000 ks,
- pohľadnice Evolučné lesy v náklade 5 000 ks, dva druhy kalendárikov na rok 2011 v náklade po 2 000 ks, benefičná VLK karimatka pod zadok v náklade 150 ks a benefičné VLK trička v náklade 255 ks,
- vydali sme členský spravodaj Zavýjanie, náklad 5 000 ks
- vydali sme knihu Les v hodine dvanásť (2 000 ks) a pripravili na vydanie Arktické sny (1 000 ks) a O vlkoch a ľuďoch (1 000 ks)
- zorganizovali sme štyri celoslovenské terénne lesné stretnutia členov VLKa a vlčích hliadok (marec, jún, september a december).
- uskutočnili sme dva semináre pre dobrovoľníkov VLKa
- zorganizovali sme letný tábor (64 účastníkov)
- zorganizovali sme aprílovú celoslovenskú súťaž základných a stredných škôl – Lesoochranárska

škola 2010, priamo sme oslovili okolo 300 škôl, mailom sme zaslali materiály o súťaži na takmer 4000 škôl a inštitúcií

- uskutočnili sme benefičný koncert Mira Šmajdu pre význu školu a hostí z iných škôl v meste Poprad (zúčastnilo sa cca 800 detí)
- realizovali sme výstavu Divočina zachráni svet v Rajci a v Žiline.
- uskutočnili sme tri deväťdňové terénne semináre Gaia – náš domov
- zorganizovali sme Lyžiarsko-biologický seminár, 5-dňový terénno-prednáškový seminár pod vedením Antona Markoša a Fatimy Cvrčkovej na Balnici (Hranica NP Poloniny a Poľska) za účasti 16-tich členov VLKa
- usporiadali sme a realizovali návštevu riaditeľa NP Bavorský les a krstného otca Súkromnej rezervácie Vlčia Friedricha Sinnera v Tatrách a na Čergove, kde sa pod jeho vedením uskutočnil aj seminár o aktuálnom stave prírody, zvýšení biodiverzity a pozitívnych ekonomických aspektov ochrany v NP Bavorský les
- uskutočnili sme viacdňové celoslovenské infostánky - Chránite lesy spolu s nami – v 17-tich mestách Slovenska a v Prahe (poukazovanie na problémy slovenských lesov, možnosti riešenia, zbieranie podpisov pod petíciou) – Bratislava, Šala, Nitra, Prievidza, Trenčín, Martin, Banská Bystrica, Poprad, Kežmarok, Prešov, Košice, Vranov nad Topľou, Trebišov, Sečovce, Michalovce, Humenné, Snina – uskutočnili sa s pomocou vyše 300 dobrovoľníkov
- uskutočnili sme desiatky prednášok a premietaní filmov pre verejnosť a školy v Humennom, Snine, Prešove, Zvolene, Košiciach, Bratislave, Trnave, Trenčíne, Banskej Bystrici, Sabinove, Bardejove, Vojčiaci, Stropkove, Stakčine, Michalovciach, Havaji, Hanušovciach nad Topľou a Vranove nad Topľou
- zorganizovali sme infostánky na letných hudobných festivaloch – Pohoda (Trenčín), Ekofest (Trnava), Punkači deťom (Piešťany), Fest Dobré Bohunice (Jaslovské Bohunice), Country Lodenica (Piešťany), Dych Zeme (Šamorín), Koncert pre všímavých (Bratislava), Festival Hory a mesto (Bratislava), Koncertné turné skupiny Para (Banská Bystrica, Prešov, Košice), Park v Meste (Bardejov)
- realizovali sme fotografickú výstavu Po nás potopa na 6 školách na Slovensku a na dvoch hudobných festivaloch
- zorganizovali sme protestnú stanovačku v Bratislave na námestí SNP, kde bolo počas dvoch dní okrem iného: infostánok VLKa, fotovýstavy o blokádach lesa na Poľane a v Tatrách, premietanie filmu Znovuzrodenia lesa pre širokú verejnosť

Iné

- LZ VLK bolo akceptované poľovníkmi ako člen poradného orgánu pre poľovnú oblasť **Poľana**
- spoluúčasť na záchrane 50 ha Mestských lesov Košice, ktoré sú v záujmovej oblasti prirodzených lesov (**Tahanovský les**)
- získali sme oficiálne podklady na vytvorenie presnej mapy Karpatských bukových pralesov zapísaných v roku 2007 do svetového prírodného dedičstva Unesco (**NP Poloniny a CHKO Vihorlat**)
- upozorňovali sme na nedodržiavanie podmienok ochrany Karpatských bukových pralesov zapísaných v roku 2007 do svetového prírodného dedičstva Unesco (**NP Poloniny a CHKO Vihorlat**) – kompetentné úrady a verejnosť
- informovali sme Radu Európy o neplnení záväzkov Slovenska v súvislosti s ochranou **NP Poloniny** v rámci Diplomu rady Európy